

Nefndasvið Alþingis
B.t. Atvinnuveganefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 2. maí 2019

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um stjórnslu búvörumála (flutningur málefna búnaðarstofu), 781. mál.

Tilv. 201905-0001

Bændasamtök Íslands, Samband garðyrkjubænda og Landssamtök sauðfjárbænda gera eftirfarandi athugasemdir við frumvarp til laga um stjórnslu búvörumála (flutningur málefna búnaðarstofu), 781. mál. Samtökin fengu málið sent til umsagnar 12. apríl sl. og var frestur veittur til 2. maí.

Umsagnaraðilar leggja mikla áherslu á að stjórnslu landbúnaðar og framkvæmdar búvörusamninga sé skýr þannig að ávallt sé ljóst hvar ábyrgð á einstökum verkefnum liggur. Þegar verkefni voru flutt frá Bændasamtökunum til Matvælastofnunar á sínum tíma var lagt til að þau yrðu í höndum sjálfstæðrar stofnunar, enda er eðli þeirra um margt ólíkt kjarnastarfsemi Matvælastofnunar, sem hefur fyrst og fremst eftirlits- og leiðbeiningarhlutverk. Ákveðið var að haldið yrði utan um verkefnið í sérstakri einingu innan stofnunarinnar, þ.e. Búnaðarstofu. Nokkrir byrjunarörðugleikar urðu á framkvæmdinni, ekki síst vegna samþykktar nýrra búvörusamninga sem fólu í sér töluverðar breytingar. Framkvæmd þeirra hefur gengið betur frá árinu 2018.

Umsagnaraðilar hafa á fyrri stigum málsins bent á að eðlilegra og skýrara væri að halda utan um framkvæmd verkefna skv. búvörusamningum hjá sjálfstæðri stofnun. Stofnunin yrði sjálfstæð stjórnslueining þar sem ýmsar ákvarðanir geta falið í sér forgangsörðun og mat, sbr. úthlutun nýliðunarstyrkja eða eftirlit með ræktun vegna beingreiðslna og jarðræktarstyrkja.

Umsagnaraðilar lýsa einnig yfir áhyggjum af því að ekki verði mögulegt að skjóta ákvörðun til æðra stjórnvalds. Að mati umsagnaraðila er ófullnægjandi að vísa til þess, eins og gert er í almennum athugasemdum í greinargerð með frumvarpinu í kafla 6.1, framkvæmdin byggir á skýrum settum reglum, stöðugri framkvæmd og að bændur séu svo vanir að eiga í samskiptum við stjórnslu og njóti í þeim efnum leiðsagnar RML. Bent er á að ekki eru allir bændur í samskiptum við RML en þar fyrir utan er þjónustan ekki án endurgjalds. Þar að auki hefur skipurit stjórnslu landbúnaðar ekki verið kynnt og það er því óljóst hvert bændur eða aðrir sem hagsmuni hafa að gæta skulu beina erindum sínum varðandi framkvæmd og umgjörð einstakra verkefna. Nú þegar framkvæmd verkefnanna verður færð að nýju eru líkur og hætta á að röskun verði. Ýmis verkefni á sviði landbúnaðar bíða úrlausnar og hafa beinlínis settið á

hakanum og nauðsynlegt er að styrkja stjórnsýsluna, afmarka verkefni og setja aukinn kraft í úrlausn verkefna.

Samstarf Búnaðarstofu Matvælastofnunar við Bændasamtökin og önnur félög bænda hefur verið gott og eins hefur hún átt reglulega samráðsfundi með öðrum sem koma að þjónustu við bændur með ýmislegt sem tengist framkvæmd búvörusamninga. Lögð er áhersla á að þetta samstarf haldi áfram. Þá er einnig þýðingarmikið að framkvæmdanefnd búvörusamninga tengist þessu starfi náði, enda er hún skilgreindur samráðsvettvangur um framkvæmd búvörusamninga.

Að síðustu leggja umsagnaraðilar áherslu á að þörf er á ítarlegum skýrslu um framvindu samningsins, þ.á m. um aldursdreifingu, búsvæði, hvernig greiðslurnar eru að dreifast, hvort það sé í samræmi við markmið samningsins o.s.frv. Aðgengi að gögnum er takmarkað, ekkert ætti að mæla gegn því að afhentar væru fjöldatölur, framleiðslutölur og annað sem nauðsynlegt er til að fylgjast með þróuninni. Undirritaðir umsagnaraðilar eru reiðubúnir að koma til funda og yfirfara athugasemdir eða taka þátt í umræðum um nánari útfærslu.

Virðingarfyllst
f.h. Bændasamtaka Íslands,
Sambands garðyrkjubænda og Landssamtaka sauðfjárbænda,

Guðrún Vaka Steingrimsdóttir